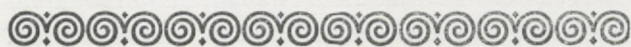

viasz s a merész repülő lezuhan. Így van Hugo is. Főnséges, borzalmas, isteni akar lenni mindig és ezért válik nem egyszer nevetségesé, üressé és köznapivá. Főnséges szárnyaló fantáziájában van költészetének legnagyobb ereje, de egyúttal legnagyobb gyönge is.

Az élet-perceket számolom.

Írta: H. Halmy István.

Mint az ereszről zenélve,
dallamosan hulló esőcseppek,
hullnak a perceim a végtelenbe...
(Tán már ezer éve?!)

Semmibe meredő szemmel,
holt-mozdulatlan csönd-ágyban fekszem
és az élet-óra: szívem mennyit ver,
folyton számolnom kell.

Olyan régen számolom már.
És mindig úgy... És mindig ugyanaz...
Egy... kettő... megint egy... Talán most
[megáll?
Nem! Csak egy percig vár...

Megindul lüktetése
és én számolom, félve számolom
a hulló élet-perceket; míg végre,
mint útfalan csillag, az utolsó
esik a mélybe...

Apaság.

Írta: Szász Menyhért.

Mikor Vörös, kit két nap előtt hazahívtak, terhes asszonyához belépett, a többiek már mindnyájan ott voltak. Vörös szótlánul lehúzta kabátját és odaült a két nap előtt abban hagyott munkához és dolgozni kezdett. A többiek kíváncsian sandítottak feléje, azt várva nyilván, hogy beszélni fog.

A nap vakított az ablakon. Az üvegen hizott hasu dongók dünnögtek nyári dalokat. A hosszú, közös asztal mellett emberek dolgoztak. Fiatalok, öregek vegyesen. Ingben, trikókban ültek és nagy impozáns könyvekből, vastag címtárakból, kötött kompaszokból — írtak. Címeket írtak. Furcsa, tarka borítékokra, hihetetlen gyorsasággal, tisztán, olvashatóan.

És a megírt borítékokból lassan oszlopok emelkedtek mindig magasabban. Külön voltak a sárga borítékok, külön a kékek... Külön a németek, külön a magyarok... Izzadó testek dohos szaga terjedt. A napsugár cikázva táncolt... Homályos, szürke szemekről, tarka borítékokra. Tar, kopasz koponyákról, borotválatlan, sápadt arcokra.

Amikor a főnök átment a szobán, leereszkedőleg szólt oda Vöröshöz:

„Na, hogy van az asszony Vörös úr?”
És feleletet sem várva rohant tovább.

A tollak tovább sercegtek. A dühös versenyben nőttek a borítékoszlopok. A mellek keményen odaszorultak az asztalszélhez... Az izzadt levegőben ott volt a kérdés: mi van a gyerekekkel? Aztán lassan az érdeklődés is megszűnt... Egy-egy a címtárban előforduló furcsa tót neven keményen elkacagtak.

Egyszerre Vörös meglepődve kérdezte:

„Hol az Ofner, mi van az Ofnerrel?”

„Elment”, szólt az öreg Mihály, „biztosítási ügynök lett”.

Újra hallgattak. Vörös a munkája fölé hajolt, de a jó, öreg Mihály — az egyetlen professzionista címűró mind között — örülve, hogy beszédet kezdhettek, lágy, simulékony hangon szólt:

„És volt itt tegnap Vörös úr kéremszépen egy lány is. Ofner helyére. Egy nagyon csinos

lány. Címekef szeretett volna írni, de persze nem kapott munkát.

Erre aztán mindnyájan beszélni kezdtek. Össze-vissza. A lányról. És Nagy — akit senki sem szeretett, mert mindig pörösködött és adta a burzsoát — fitymáló, odavetett hangon szólt:

„Mért nem megy ki az olyan az utcára?”

... Néhányan felkacagtak, csak Schatz, a diák intett megvetőleg kezével Nagy felé. Vörös pedig szemrehányó, kemény hangon szólt:

„Ugyan kérem... ugyan.”

Aztán hallgatva múltak az órák. Mikor a Kálvin-téri templom órája elütötte a tizenkettőt, Schatz, a diák — ki otthon lakott a szülei-nél — és még ketten fölállottak. Nagy be is jelentette:

„Most ebédelni megyek.”

A többiek ottmaradtak. A kabátzsebekből zsiros csomagok és fanyar uborkák kerültek elő... Orrcsavaró szagok áradtak szét.

Ebédután újra dolgoztak. Néhányan cigarettáztak is. Nemsokára Schatz is megjött, meg a másik. Legutoljára jött Nagy... Leült a közös nagy asztalhoz. Nyugodtan, kimért, szinte előkelő mozdulattal szivart vett elő. Gyűrűs szivart. A gyűrűt finoman két újja közé fogva, lehúzta és úgy dobta az asztal közepén levő hamutartó felé, hogy az a közepén, aranycirádás írásával fölfelé megállt... Egy pillanatra mindnyájan odatekin-tettek, aztán ijedten kapták vissza fejüket és elpirulva dolgoztak tovább. Nagy — bár senkisémet kérdezte — beszélni kezdett:

„Röviden végeztem az ebéddel. Eftem egy rostélyost sok zsirral és hat kenyérrel. Ittam egy korsó sört is. A sör keserű volt.”

Mindnyájan hallgattak. Úgy tett mindegyikük, mintha nem hallotta volna. A könyvekben lapozgattak. A tollakkal erősebben sercegetek.

Vörösből azonban, ki különben gyáva ember volt és kerülte a vitát, most, apaságának itt e szürke emberek között élő imponáló tudatában, rikácsolva tört ki a szó:

„Blum úrnak a kislánya beteg, nekem gyermekem lesz, Schatznak még nincs meg a beiratási díja, Mihályról és a többiekről nem is beszélek; itt dolgoznak mind, mint az álla-

tok, szafaládét ebédünk dráma-cigarettával és most jön maga. Jön és adja a bankot. Sört ivott. Keserű volt a sör. Meg nem tudom mi minden még. Ugyan. Hát nem szégyeli magát?”

Mindnyájan Nagy felé fordultak. Keserű szemrehányó tekintettel. Nagy elszégyenülve lesüfötte szemeit és akadozva védekezett:

„Kérem... kérem.”

... Ez incidens után már igazán nem beszéltek semmit. Vörös az asszonyára gondolt. Sovány, kis felfűjt, vizes-szemű asszonyára. A gyerekére. Az apaságára. A nyomoruságára. A délután már az estébe nyúlt és még mindig csend volt... Schatz egyszer leejtette a tollszárát, mely Nagy lábához gurult. Nagy sietve felemelte és lágy hangon szólt:

„Tessék Schatz úr.”

A diák elpirult és megköszönte. Estefelé kopogtak az ajtón és egy fiatalember jött be. Bement a főnökhöz és mikor rövid idő múlva kijött, ezeket mondta:

„Egy forintért ezret nem irok. Inkább kapálok!” És becsapta maga után az ajtót.

Később kijött a főnök és nevetve ujságolta:

„Ez a fiú bejött. Bemutatkozott. Érettségizett ember. Megmondtam neki, hogy holnap reggel beléphet. De mikor megtudta a feltételeket, hát elszaladt.”

„Érettségi”, szólt nevetve Nagy, nyilván, hogy a főnök malmára hajtja a vizet. „Nagyszerű. Érettségi! Ha egyszer idejön, itt mind-egy. Csak ne legyen analfabéta. Mit henceg? Most vegyen ennivalót az érettségi lapjáért.”

És a munka folyt nyugodtan tovább. Csak jóval később szólt még Schatz:

„Ez a fiú elment és be is vágta maga után az ajtót és azt mondta, hogy inkább kapál, de nem jön ide. Ez a fiú, aki elment, ez holnap itt lesz és éppen úgy fog dolgozni, mint mi... Most nem lehet munkát kapni... Mi is bevágtuk az ajtót és... mink is itt voltunk másnap... Ja, ja.”

„Bizony — szólt az öreg Mihály — bizony. Igaza van a Schatz úrnak... Nem tudom, de a Schatz úr mindent olyan jól ki tud fejezni szóval. Úgy érzem, mintha valami regényben olvasnám... Nem hiába lesz ügyvéd... oh, oh! sokra viszi még, sokra.”

... Aztán lámpafénynél dolgoztak ... Kilenc órakor felálltak. Lassan hazafelé mentek. Csak az öreg Mihály maradt még.

Nagy rendesen Schatzal és Vörössel szokott hazamenni. Most is — bár szégyenkezve — velük tartott. Szótlánul mentek. Schatz nem-sokára különvált. Már csak ketten mentek a néma utcán ... Sokáig hallgattak. Még a dél-
előtti hangulat hatása alatt.

„Vörös úr — szólt halkán Nagy — remélem nem haragszik?”

„Nem.”

„Mert, tudja kérem, igazán iftam sör, csak éppen rostélyost nem ettem ... Néha bizony lódít az ember.”

Újra hallgattak. A szűk ferencvárosi utcák táján már nagyon sötét volt. Nagy, gyűrűs szivarral kínálta Vöröst. Rágyújtottak.

„Hol vette?” — kérdezte Vörös.

„Az öcsém adott négyet. Mérnök az öcsém.”

Megint hallgattak. Aztán Nagy törte meg a csendet:

„Hogy van az asszony. Mikor jön a gyerek.”

„Most várjuk.”

„Fiú lesz?”

„Az lesz.”

A Páva-utcánál el kellett válniuk.

„Na, istenáldja” — szólt Vörös.

„Jojcákát.”

Kezet fogtak. Sokáig fogták egymás kezét.

„De komolyan nem haragszik?” — szólt Nagy.

„Dehogyan haragszom ... Dehogyan.”

És mentek. Ketten, kétfelé ... Vörös lassan, ünnepélyességgel szívta a szivarját. Az édes füstöt mellre szífta. Ahogy fogyott a szivar, a gyűrűt mindig lejjebb tolt ... Hazagondolt. A gyerekekre gondolt ... „Fiú lesz — mormogta — okos lesz ... Olyan okos lesz, mint a Schatz, még talán annál is okosabb.” Ment előre ... elgondolta a gyereket, ajkai játszó-
tak a gyűrűző füsttel. Lágyan, könnyes szemekkel mormogta:

„Fiú lesz ...”

Glosszák Párizsról.

Irja: Orbók Attila.

(Folytatás.)

Párizs a gyermekek városa. Sehol a világon nem olyan ápoltak, szépek ezek a kis apróságok, mint ebben a gyermektelen országban. A mai generáció nem szép, nem egészséges, hiszen abból az időből származik, amikor a „gloire“-ért elhullott a nemzet ereje és fiatalsága, a legjava. A betegek és gyöngék voltak a mai degenerált ivadék termő fái. De a gyerekek már annál szebbek. Negyven évi békességnak gyümölcsei és drágák, mert kevesen vannak. A gyerekkultusz hihetetlen nagy. Valóban beléjük veti az ország jövő reménységét.

A Jardin du Luxembourg nagy bazináján egy szőke fürtű kis fiú utaztatja vitorlás csónakját. Órákig játszik és órákig áll mögötte türelmesen az apja. Olyan szép kép, csak a háttérre ne lenne reffenetes. A kis fiú az „egyke.” Az apja szemefénye és büszkesége. Hány ilyen kis drága jószág van, akinek az apja ennyire türelmes és aki selyemben jár, pedig szegény hivatalnok-család magzatja. Volna csak a tisztességes számvevő vagy micsoda úrnak nyolc gyereke, nem lenne ilyen türelmes. Elmaradna a megvesztegető kép. Mégis jobb lenne, szebb lenne. Franciaországban évente harminchatezer emberrel több hal meg, mint születik. Mentschnikoff, a világhírű biológus, ki a francia állam számlájára folytatja drága kísérleteit, az elmúlt hetekben egy szociológiai szabad előadásán bátran kimondta, hogy ha így haladnak a franciák, kétszáz év alatt megássák a sirjukat és elpusztulnak a föld színéről. Rémes jóslat, de alapos. A felnőttek hetven százaléka abszint-ivó, tehát súlyosan alkoholisták. A prostitúció dühöng. Nem a hivatalosan számontartott prostitúció. Nincsen akkora hivatal, mely számon tarthatná. Züllött erkölcsök és nem csak magában Párizsban, hanem a fővárost utánzó egész országban. Franciaországnak kriminalogijája nemcsak abszolút, de aránylag is nagyobb, mint akármelyik Balkán államé. Veszedelemes lejtőn jár.

* * *